

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญ โดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีรายละเอียดจะนำเสนอต่อไปตามลำดับ ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

4.2 ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. สภาพปัจจุบันพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร

2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี คืออะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้กรอบการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกและอรรถกถาภาษาไทย เล่มที่ 33 (2525, หน้า 476) มี 2 ประเภท ในปัจจุบันได้เพิ่มเติม อภัยทาน อีกข้อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 อามิสทาน คือ การบริจาคสิ่งของๆ คนแก่คนที่ควรให้
- 1.2 ธรรมทาน คือ การให้ธรรม วิชาความรู้ที่เป็นประโยชน์
- 1.3 อภัยทาน คือ การให้อภัยแก่กันและกันโดยไม่ถือโทษโกรธกัน ไม่พยายาม

ปองร้ายกัน

2. ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ห้องเรียน 139 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกสุ่มได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวนนักเรียน 47 คน เป็นชาย 26 คน เป็นหญิง 21 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี โดยตรงได้แก่

- 2.2.1 พระผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ จำนวน 4 รูป
- 2.2.2 พระผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รูป
- 2.2.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ จำนวน 1 คน
- 2.2.4 รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ จำนวน 1 คน
- 2.2.5 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ จำนวน 1 คน
- 2.2.6 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 47 คน
- 2.2.7 กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ จำนวน 1 รูป

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมเก็บข้อมูล

ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะและธรรมชาติของแหล่งข้อมูล ดังนี้

3.1 การใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 ชุด (ภาคผนวก ก) ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ซึ่งครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 ความรู้เรื่องการกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยคำตอบที่ต้องการแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ใช่ ไม่แน่ใจ และไม่ใช่

ตอนที่ 3 เจตคติเรื่องการกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยคำตอบที่ต้องการแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 สภาพพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยคำตอบที่ต้องการแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยทำ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ โดยแบบสอบถามเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญ โดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยคำตอบที่ต้องการแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยทำ

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา
- 2) ศึกษาเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา
- 3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบของการวิจัย
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อ 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วแก้ไขปรับปรุงจนได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบการวิจัยแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 รูป 2 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (construct validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

โดย IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามโดยใช้เกณฑ์ในต่อไปนี้

- เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 1 คะแนน
- ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 0 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ -1 คะแนน

คำนวณค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 คัดไว้ใช้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ได้ตัดทิ้งไปและได้แก้ไขบางสำนวนข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้ในช่องหมายเหตุ เพราะฉะนั้นข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมดจึงมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัยจริงคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ จำนวน 30 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) โดยครอบคลุมกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยกำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการเฉพาะสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ จำนวน 10 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน พระผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป รวม 23 รูป/คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนที่ สุกงศ์ จันทวานิช (2542, หน้า 82-84) ได้เสนอไว้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นบุคคลที่มีทั้งหมดโดยตรง และโดยอ้อมในการที่จะพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียน ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จะนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปประกอบการเขียนรายงานและใช้เป็นแนวทางในการสนทนากลุ่มในระยะที่ 2 ของการวิจัยต่อไป

3.2.1 การเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอกรอบการสัมภาษณ์และนัดหมาย วัน เวลา ที่สะดวก และสามารถให้สัมภาษณ์ได้ โดยกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลสำคัญที่เป็นนักเรียนผู้ปกครองนักเรียน และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ โดยใช้วิธีขอความร่วมมือจากผู้บริหารก่อนล่วงหน้า 4-5 วัน และระบุนเวลาในการสัมภาษณ์ที่แน่นอน ส่วนพระผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาผู้วิจัยใช้วิธีแจ้งด้วยวาจาเนื่องจากมีความคุ้นเคยกันจึงไม่มีปัญหาสำหรับการสัมภาษณ์

3.3.2 การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ นักเรียน ครูประจำชั้นเรียน และผู้ปกครองนักเรียนและกับพระผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยจนครบทุกประเด็นการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณคนละ 20 นาที โดยยึดกรอบแนวคิดตามหลักการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ได้ดำเนินการในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

3.3.3 การจัดบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีจดเนื้อหาสำคัญไว้เป็นแนวทางเมื่อสิ้นสุดประเด็นการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นผู้ให้สัมภาษณ์ฟังเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้ยืนยันข้อมูลอีกครั้งและทำในแนวลักษณะเดียวกันจนครบทุกคน

3.3.4 การปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้ขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน พร้อมทั้งขอที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ เพื่อความสะดวกในกรณีที่ต้องการความชัดเจนข้อมูลบางประการเพิ่มเติมภายหลัง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยและพระผู้ทำหน้าที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ ได้นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นไปแจกจ่ายให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 47 คน ในวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ได้แบบสอบถามคืนมาครบทั้งหมด 47 ชุด ส่วนแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนผู้วิจัยได้มอบให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองของตนจำนวน 47 คน ในวันเดียวกันและได้แบบสอบถามคืนมาครบทั้งหมด 47 ชุด

4.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยครอบคลุมกรอบแนวคิดเรื่องกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา 3 ด้าน ได้แก่ อามิสทาน ธรรมทาน อภัยทาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งจะนำมาประมวลวิเคราะห์และสังเคราะห์ประกอบการเขียนรายงาน (ภาคผนวก ข)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงนับหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสรุปประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้

เกณฑ์ในการพิจารณาแบบสอบถาม ดังนี้

ด้านความรู้ ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือ ไม่แน่ใจ ให้ 0 คะแนน

ร้อยละจำนวนผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
80 - 100	มาก
50 - 79	ปานกลาง
0 - 49	น้อย

ด้านเจตคติ

ระดับความเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมด ตามขอบเขตคะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 34-25) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ด้านพฤติกรรม

ได้คัดเลือกพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทาง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นปัญหาจาก 3 อันดับแรกโดยการแจก นั้บหาค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกันโดย ผู้วิจัยจะยึดวิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสรุปประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ โดยจำแนกข้อมูลชนิดง่าย ๆ ก่อนแล้วจึงพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลอธิบายถึง ความสัมพันธ์และสาเหตุของปรากฏการณ์โดยยึดกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นหลัก

ผลการวิจัย

1. สภาพพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในปัจจุบันเรื่องการบำเพ็ญบุญโดยการให้ ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ สรุปได้ ดังนี้

1.1 ด้านสภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ที่ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ ดังนี้

1. เพศ ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย ร้อยละ 55.3 เพศหญิง ร้อยละ 44.7
2. อาชีพบิดา ส่วนใหญ่ รับจ้าง ร้อยละ 53.2 รองลงมา ค้าขาย ข้าราชการ ลูกจ้างบริษัท และเกษตรกรกรรม
3. อาชีพมารดา ส่วนใหญ่ รับจ้าง ร้อยละ 46.7 รองลงมา ค้าขาย ลูกจ้างบริษัท และเกษตรกรกรรม
4. การตั้งบ้านเรือน ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตเทศบาลเสนาให้ ร้อยละ 59.6 อยู่นอกเขตเทศบาลเสนาให้ ร้อยละ 40.4
5. สถานภาพของบิดามารดา ส่วนใหญ่ อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 72.3 รองลงมา แยกกันอยู่ หย่าร้าง และหม้าย
6. บุคคลที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ อยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 70.2 รองลงมา มารดา ญาติ และบิดา

1.2 ด้านความรู้เรื่องการทำบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัญหาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ที่มีระดับความรู้ น้อย นำเสนอ ดังปรากฏผลตาม ตารางที่ 2 ถึง ตารางที่ 4 ดังนี้

1.2.1 อามิสทาน

ตาราง 2 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการทำบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอามิสทาน

ความรู้เรื่องอามิสทาน	ร้อยละ ผู้ตอบถูก	ระดับ ความรู้
1. การให้ยารักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ จัดว่าเป็นการทำบุญ บุญโดยการให้ทาน	40.4	น้อย
2. การให้ของเล่นแก่เพื่อน จัดว่าเป็นการทำบุญโดย การให้ทาน	46.8	น้อย
3. การแบ่งอาหารหรือขนมให้เพื่อน จัดว่าเป็นการทำบุญ บุญโดยการให้ทาน	48.9	น้อย

ตาราง 2 (ต่อ)

ความรู้เรื่องอามิสถาน	ร้อยละ ผู้ตอบถูก	ระดับ ความรู้
4. การให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ สมุด ปากกา ดินสอ ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อนจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	48.9	น้อย

จากตาราง 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอามิสถาน พบว่า การให้ยารักษาโรคแก่คนเจ็บไข้จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย รองลงมา การให้ของเล่นแก่เพื่อนจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย การแบ่งอาหารหรือขนมให้เพื่อนจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย และการให้อุปกรณ์การเรียน ได้แก่ สมุด ปากกา ดินสอ ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อนจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ตามลำดับ

1.2.2 ธรรมทาน

ตาราง 3 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องธรรมทาน

ความรู้เรื่องธรรมทาน	ร้อยละ ผู้ตอบถูก	ระดับ ความรู้
1. การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้อง จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	21.3	น้อย
2. การพูดแนะนำประโยชน์ จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	29.8	น้อย
3. การสนทนาธรรม จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	40.4	น้อย
4. การนำธรรมหรือวิชาความรู้ที่มีประโยชน์ที่ตนได้เรียนรู้ไปบอกกล่าวแก่คนอื่นได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ พี่ น้อง เป็นต้น จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	44.7	น้อย
5. การดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	46.8	น้อย

จากตาราง 3 ระดับความรู้เกี่ยวกับการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องธรรมทาน พบว่า การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้องจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย รองลงมา การพูดแนะนำประโยชน์จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย รองลงมา การสนทนาธรรมจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย รองลงมา การนำธรรมหรือวิชาความรู้ที่มีประโยชน์ที่คนได้เรียนรู้ไปบอกกล่าวแก่คนอื่นได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ พี่ น้อง เป็นต้น จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย และการดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิดจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ตามลำดับ

1.2.3 อภัยทาน

ตาราง 4 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอภัยทาน

ความรู้เรื่องอภัยทาน	ร้อยละ ผู้ตอบถูก	ระดับ ความรู้
1. การไม่ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	8.5	น้อย
2. การไม่โกรธพยายามเมื่อถูกรังแก จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	23.4	น้อย
3. การประพฤติดอ่อนน้อมเคารพกัน จัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	29.8	น้อย

จากตาราง 4 ระดับความรู้เกี่ยวกับการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอภัยทาน พบว่า การไม่ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกันจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย รองลงมา การไม่โกรธพยายามเมื่อถูกรังแกจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย และการประพฤติดอ่อนน้อมเคารพกันจัดว่าเป็นการบ้ำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ตามลำดับ

1.3 ด้านเจตคติเรื่องการทำบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกระดับเจตคติโดย นำเสนอท้ายตารางจาก 3 ลำดับต้น และลำดับสุดท้าย ดังปรากฏผลตามตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 7 ดังนี้

1.3.1 อามิสถาน

ตาราง 5 ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการทำบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอามิสถาน

เจตคติเรื่องอามิสถาน	ร้อยละความเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ เจตคติ
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง		
1. การทำบุญให้ทาน เป็นสิ่งที่ควรทำ	72.3	23.4	4.3	-	-	4.68	มากที่สุด
2. การแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น เป็นสิ่งที่ควรทำ	46.8	34.0	8.5	10.6	-	4.17	มาก
3. การดื่กบาตรยามเช้าและ ถวายภัตตาหารเพลแด่ พระสงฆ์เป็นการอุปถัมภ์บำรุง พระพุทธศาสนา	40.4	25.5	34.0	-	-	4.06	มาก
4. การถวายเครื่องอุปโภค บริโภค ได้แก่ สบู่ ยา สีฟัน ยา รักษาโรค เป็นต้น แต่พระสงฆ์ เป็นสิ่งที่ควรทำ	53.2	25.5	6.4	6.4	8.5	4.08	มาก
5. การดื่กบาตรข้าวสาร อาหารแห้งในวันสำคัญ ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น เป็นสิ่งที่ควรทำ	61.7	23.4	2.1	4.3	8.5	4.25	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเรื่องอามิสถาน	ร้อยละความเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ เจตคติ
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง		
6. การบริจาคเงินเพื่อ สาธารณประโยชน์ เป็นสิ่งที่ควรทำ	48.9	29.8	21.3	-	-	4.27	มาก
7. การให้ของเล่นแก่เพื่อน เป็นสิ่งที่ควรทำ	14.9	40.4	34.0	4.3	6.4	3.53	มาก
8. การให้อุปกรณ์การเรียน ได้แก่ สมุด ปากกา เป็นต้น แก่เพื่อน เป็นสิ่งที่ควรทำ	40.4	44.7	14.9	-	-	4.25	มาก
9. การแบ่งอาหารหรือขนมให้ เพื่อนเป็นสิ่งที่ควรทำ	21.3	55.3	17.0	6.4	-	3.91	มาก
10. การให้อาหารแก่คนยากจน เป็นสิ่งที่ควรทำ	48.9	42.6	8.5	-	-	4.40	มาก
11. การให้อาหารแก่สัตว์ด้วย ความเมตตา เป็นสิ่งที่ควรทำ	59.6	25.5	14.9	-	-	4.44	มาก

จากตาราง 5 ระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอามิสถาน พบว่า การบำเพ็ญบุญให้ทานเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมา การให้อาหารแก่สัตว์ด้วยความเมตตาเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา การให้อาหารแก่คนยากจนเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.40$) และรายการระดับเจตคติอันดับสุดท้ายคือ การให้ของเล่นแก่เพื่อนเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

1.3.2 ธรรมเนียม

ตาราง 6 ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องธรรมเนียม

เจตคติเรื่องธรรมเนียม	ร้อยละความเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ เจตคติ
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง		
1. การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้อง เป็นสิ่งที่ควรทำ	40.4	38.3	19.1	-	2.1	4.14	มาก
2. การให้เพื่อนลอกการบ้าน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	23.4	36.2	14.9	2.1	23.4	3.34	ปานกลาง
3. การแนะนำการบ้านเพื่อน เป็นสิ่งที่ควรทำ	38.3	53.2	8.5	-	-	4.29	มาก
4. การพูดแนะนำประโยชน์ เป็นสิ่งที่ควรทำ	42.6	53.2	4.3	-	-	4.38	มาก
5. การดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด เป็นสิ่งที่ควรทำ	51.1	46.8	2.1	-	-	4.48	มาก
6. การบริจาคหนังสือ เป็นสิ่งที่ควรทำ	46.8	42.6	6.4	2.1	2.1	4.29	มาก
7. การสนทนาธรรม เป็นสิ่งที่ควรทำ	44.7	34.0	8.5	10.6	2.1	4.08	มาก
8. การนำธรรมหรือวิชาความรู้ที่มีประโยชน์ที่ตนได้เรียนรู้ไปบอกกล่าวแก่คนอื่นได้แก่ พ่อแม่ ญาติ พี่ น้อง เป็นต้น เป็นสิ่งที่ควรทำ	44.7	10.6	19.1	14.9	10.6	3.63	มาก

จากตาราง 6 ระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องธรรมทาน พบว่า การดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิดเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา การพูดแนะนำประโยชน์เป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา การแนะนำการบ้านเพื่อนเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$) และรายการระดับเจตคติอันดับสุดท้าย คือ การให้เพื่อนลอกการบ้านเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ นักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

1.3.3 อภัยทาน

ตาราง 7 ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสาธิตให้เรื่องอภัยทาน

เจตคติเรื่องอภัยทาน	ร้อยละความเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ เจตคติ
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง		
1. การทะเลาะวิวาทเมื่อมีความ ขัดแย้งกันเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	44.7	27.7	21.3	2.1	4.3	4.06	มาก
2. การโกรธพยาบาทเพื่อนเมื่อ ถูกรังแก เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	25.5	42.6	25.5	2.1	4.3	3.82	มาก
3. การจับสัตว์มาขังไว้เพื่อดูเล่น เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	44.7	10.6	19.1	2.1	23.4	3.51	มาก
4. การฆ่าสัตว์เพื่อนำมาประกอบ อาหาร เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	48.9	10.6	10.6	12.8	17.0	3.61	มาก
5. การทรมานสัตว์ต่างๆให้ได้รับ บาดเจ็บ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	51.1	14.9	2.1	14.9	17.0	3.68	มาก
6. การช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ใน อันตรายให้รอดชีวิต เป็นสิ่งที่ ควรทำ	66.0	21.3	4.3	2.1	6.4	4.38	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

เจตคติเรื่องภัยทาน	ร้อยละความเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ เจตคติ
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง		
7. การปลดปล่อยสัตว์ที่ถูกกักขัง อย่างทรมานให้ได้รับอิสรภาพ เป็นสิ่งที่ควรทำ	61.7	29.8	4.3	4.3	-	4.48	มาก
8. การประพาศย่อนน้อมเคารพ ต่อกันและกัน เป็นสิ่งที่ควรทำ	57.4	34.0	4.3	2.1	2.1	4.42	มาก
9. การแผ่เมตตาจิตต่อสรรพสัตว์ เป็นสิ่งที่ควรทำ	59.6	31.9	8.5	-	-	4.51	มากที่สุด

จากตาราง 7 ระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องภัยทาน พบว่า การแผ่เมตตาจิตต่อสรรพสัตว์เป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา การปลดปล่อยสัตว์ที่ถูกกักขังอย่างทรมานให้ได้รับอิสรภาพเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา การประพาศย่อนน้อมเคารพต่อกันและกัน เป็นสิ่งที่ควรทำนักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.42$) และรายการระดับเจตคติอันดับสุดท้าย คือ การจับสัตว์มาขังไว้เพื่อเล่นเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ นักเรียนเจตคติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

1.4 ด้านสภาพพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัญหา 3 อันดับแรก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ นำเสนอตั้งปรากฏผลตามตารางที่ 8 ถึง ตารางที่ 10 ดังนี้

1.4.1 อามิสทาน

ตาราง 8 ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอามิสทาน

พฤติกรรมเรื่องอามิสทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรม			
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
1. ดักบาตรยามเช้าแต่พระสงฆ์	12.8	25.5	59.6	2.1
2. ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ ดินสอ ปากกา ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อน	6.4	55.3	31.9	6.4
3. แบ่งอาหารหรือขนมให้แก่เพื่อน	10.6	55.3	34.0	-

จากตาราง 8 ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอามิสทาน พบว่า การดักบาตรยามเช้าแต่พระสงฆ์ นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 59.6 ไม่เคยทำ ร้อยละ 2.1 รองลงมา ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ ดินสอ ปากกา ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อน นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 31.9 ไม่เคยทำ ร้อยละ 6.4 และแบ่งอาหารหรือขนมให้แก่เพื่อนตามลำดับ นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 34.0 ตามลำดับ

1.4.2 ธรรมทาน

ตาราง 9 ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องธรรมทาน

พฤติกรรมเรื่องธรรมทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรม			
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
1. สนทนาธรรม	6.4	23.4	57.4	12.8
2. แนะนำเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด	10.6	38.3	44.7	6.4

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรมเรื่องธรรมทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรม			
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
3. แนะนำการบ้านเพื่อน	10.6	42.6	40.4	6.4

จากตาราง 9 ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องธรรมทาน พบว่า สทนนาธรรม นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 57.4 ไม่เคยทำ ร้อยละ 12.8 รองลงมา แนะนำเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความคิด นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 44.7 ไม่เคยทำ ร้อยละ 6.4 และแนะนำการบ้านเพื่อนนักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 40.4 ไม่เคยทำ ร้อยละ 6.4 ตามลำดับ

1.4.3 อภัยทาน

ตาราง 10 ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอภัยทาน

พฤติกรรมเรื่องอภัยทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรม			
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
1. ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน	6.4	29.8	48.9	14.9
2. มีความโกรธพยาบาทเมื่อถูกรังแก	8.5	25.5	36.2	29.8
3. มีความประพฤติดื้อนื้อมเคารพต่อกันและกัน	34.0	38.3	25.5	2.1

จากตาราง 10 ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอภัยทาน พบว่า ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ เป็นประจำ ร้อยละ 6.4 บ่อยครั้ง ร้อยละ 29.8 รองลงมา มีความโกรธพยาบาทเมื่อถูกรังแกนักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ เป็นประจำ ร้อยละ 8.5 บ่อยครั้ง ร้อยละ 25.5 และมีความประพฤติดื้อนื้อมเคารพต่อกันและกัน นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 25.5 ไม่เคยทำ ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรบ่าเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสเนาให้ จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกพฤติกรรมกรบ่าเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ ซึ่งเป็นปัญหาจาก 3 อันดับแรก โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาร้อยละของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากข้อคำถามซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) คำถามเชิงบวก หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน นานๆ ครั้งปฏิบัติหรือไม่เคยปฏิบัติ จัดว่าเป็นปัญหา 2) คำถามเชิงลบ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำหรือปฏิบัติบ่อยครั้ง จัดว่าเป็นปัญหา ดังปรากฏตามตารางที่ 11 ถึง ตารางที่ 13 ดังนี้

2.1 ปัญหาพฤติกรรมกรบ่าเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์

2.1.1 อามิสถาน

ตาราง 11 ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบ่าเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์เรื่องอามิสถาน

พฤติกรรมเรื่องอามิสถาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
1. ดักขวยยามเข้าแต่พระสงฆ์	61.7
2. ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ ดินสอปากกา ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อน	38.3
3. แบ่งอาหารหรือขนมให้แก่เพื่อน	34.0

จากตาราง 11 ปัญหาพฤติกรรมกรบ่าเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาเรื่องอามิสถาน พบว่า ระดับที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ดักขวยยามเข้าแต่พระสงฆ์ ร้อยละ 61.7 รองลงมา ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ ดินสอ ปากกา ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อน ร้อยละ 38.3 และแบ่งอาหารหรือขนมให้แก่เพื่อน ร้อยละ 34.0 ตามลำดับ

2.1.2 ธรรมทาน

ตาราง 12 ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องธรรมทาน

พฤติกรรมเรื่องธรรมทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
1. สันทนาธรรม	70.2
2. แนะนำเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด	51.1
3. แนะนำการบ้านเพื่อน	46.8

จากตาราง 12 ปัญหาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องธรรมทาน พบว่า ระดับที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ สันทนาธรรม ร้อยละ 70.2 รองลงมา แนะนำเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด ร้อยละ 51.1 และแนะนำการบ้านเพื่อน ร้อยละ 46.8 ตามลำดับ

2.1.3 อภัยทาน

ตาราง 13 ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้เรื่องอภัยทาน

พฤติกรรมเรื่องอภัยทาน	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
1. ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน	36.2
2. มีความโกรธพยาบาทเมื่อถูกรังแก	34.0
3. มีความประพฤติดื้อนื้อมเคารพต่อกันและกัน	27.6

จากตาราง 13 ปัญหาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา เรื่องอภัยทาน พบว่า ระดับที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน ร้อยละ 36.2 รองลงมา มีความโกรธพยาบาทเมื่อถูกรังแก ร้อยละ 34.0 และมีความประพฤติดื้อนื้อมเคารพต่อกันและกัน ร้อยละ 27.6 ตามลำดับ

2.2 ความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนในปกครองของตน มีประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกันกับแบบสอบถามของนักเรียน และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านพฤติกรรมกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ต้องการให้มีการเรียนรู้เรื่องการบำเพ็ญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนากับพระสงฆ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับความรู้ที่ถูกต้องและเห็นคุณค่าของการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา

2.2.2 ต้องการให้ทำสมาธิก่อนการเรียนรู้เพื่อทำให้นักเรียนมีสมาธิเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

2.2.3 ต้องการให้ครูผู้สอนระบุสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ควรละเว้นและชี้แนะแนวทางส่งเสริมเรื่องการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในแต่ละครั้ง

2.2.4 ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา

2.2.5 ต้องการให้ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ในสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ มีพฤติกรรมที่เอื้อเพื่อแผ่แผ่เสียสละ มีจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา

สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ มีความเชื่อมโยงจากปัจจัยภายใน คือ นักเรียน ส่วนครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ผู้ปกครองนักเรียนและสื่อต่างๆ เป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนที่นับว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายจะต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาที่สำคัญตามตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการทำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
1. อามิสทาน			
1.1 ความรู้	<p>นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ในเรื่องต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การให้ยารักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 2. ให้ของเล่นแก่เพื่อน จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 3. แบ่งอาหารหรือขนมให้เพื่อน จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 4. ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ สมุด ปากกา ดินสอ ยางลบ เป็นต้น แก่เพื่อน จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการเรียนรู้ เรื่องอามิสทาน ที่ถูกต้อง 2. ไม่มีสมาธิจึง ทำให้ขาด ความสนใจในการเรียนรู้ 3. ห่วงเล่น ชอบ คุดกันในขณะที่ เรียนรู้ 4. สนใจสิ่งรอบข้างมากกว่า การเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการให้พระอาจารย์ให้ความรู้เรื่อง อามิสทาน โดยการเข้ารับการอบรม 2. ต้องการให้ทำสมาธิก่อนเรียนรู้
1.2 เจตคติ	จากการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติ โดยหาค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย พบว่านักเรียนมีระดับเจตคติอยู่ในระดับที่ดี คือ ปานกลาง ถึง มากที่สุด	ไม่มี	ไม่มี
1.3 พฤติกรรม	<p>นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเรื่องต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดักบาดรยามเข้าแต่พระสงฆ์ 2. ให้อุปกรณ์การเรียนได้แก่ สมุด ปากกา ยางลบ ดินสอ เป็นต้น 3. แบ่งอาหารหรือขนมให้เพื่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีพระสงฆ์ บิณฑบาต 2. ดิ้นสายดัก บาดรไม่ทัน 3. ไม่สนใจเรื่องทำบุญ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการดัก บาดรทุกวันพระ 2. ต้องการจัดกลุ่ม ทำกิจกรรมเรื่อง อามิสทาน

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
		4. ขาดความเสถียรในการแบ่งปันสิ่งของ 5. ขาดแรงจูงใจ	3. ต้องการให้เพื่อนทุกคนมีพฤติกรรมที่เอื้อเพื่อ เมื่อแผ่เสถียร
2. ธรรมเนียม			
2.1 ความรู้	นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ในเรื่องต่อไปนี้ 1. การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้อง จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 2. การพูดแนะนำประโยชน์ จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 3. การสนทนาธรรม จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 4. การนำธรรมหรือวิชาความรู้ที่มีประโยชน์ที่ตนได้เรียนรู้ไปบอกกล่าวแก่คนอื่น จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 5. การดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	1. ขาดการเรียนรู้เรื่องธรรมเนียมที่ถูกต้อง 2. ไม่มีสมาธิ จึงทำให้ขาดความสนใจในการเรียนรู้ 3. ห่วงเล่น ขอบคุ้ยกันในขณะที่เรียนรู้ 4. สนใจสิ่งรอบข้างมากกว่าการเรียนรู้	1. ต้องการให้พระอาจารย์ให้ความรู้เรื่องธรรมเนียม โดยการเข้ารับการอบรม 2. ต้องการให้ทำสมาธิก่อนเรียนรู้
2.2 เจตคติ	จากการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติ โดยหาค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย พบว่านักเรียนมีระดับเจตคติอยู่ในระดับที่ดี คือ ปานกลาง ถึง มากที่สุด	ไม่มี	ไม่มี

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
2.3 พฤติกรรม	นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเรื่องต่อไปนี้ 1. สนทนาธรรม 2. แนะนำเพื่อนเมื่อเพื่อนทำ ความผิด 3. แนะนำการบ้านเพื่อน	1. ไม่เข้าใจหลักธรรม 2. ไม่กล้าแนะนำ เพราะกลัวเพื่อนทำร้าย 3. ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. นักเรียนที่เรียนดีมักนั่งใกล้กัน ทำให้ไม่ได้แนะนำเพื่อนที่ นั่งอีกกลุ่มหนึ่ง 5. ขาดแรงจูงใจ	1. ต้องการให้มีกระตุ้นควำธรรม สุภายิตนำเสนอ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ต้องการให้ทุกคนมีพฤติกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน 3. ต้องการจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียน ไม่เก่งกับ นักเรียนที่เรียน เก่งรวมกัน
3. อภัยทาน 3.1 ความรู้	นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ในเรื่องต่อไปนี้ 1. การไม่ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้ง จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน 2. การไม่โกรธพยาบาทเมื่อถูกรังแก จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญ โดยการให้ทาน 3. การประพฤติดอ่อนน้อมเคารพต่อกันและกัน จัดว่าเป็นการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน	1. ขาดการเรียนรู้ เรื่องอภัยทานที่ถูกต้อง 2. ไม่มีสมาธิจึงทำให้ขาดความสนใจในการเรียนรู้ 3. ห่วงเล่น ชอบคุยกันในขณะ เรียนรู้ 4. สนใจสิ่งรอบข้างมากกว่า การเรียนรู้	1. ต้องการให้พระอาจารย์ให้ความรู้เรื่อง อภัยทาน โดยการเข้ารับ การอบรม 2. ต้องการให้ทำสมาธิก่อนเรียนรู้

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
3.2 เจตคติ	จากการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติ โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย พบว่านักเรียนมีระดับเจตคติอยู่ในระดับที่ดี คือ ปานกลาง ถึง มากที่สุด	ไม่มี	ไม่มี
3.3 พฤติกรรม	นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเรื่องต่อไปนี้ 1. ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้ง 2. มีความประพฤติก่อนนอน เคารพต่อกันและกัน 3. มีความโกรธพยายามเมื่อถูกรังแก	1. นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ชอบแกล้งเพื่อน 2. บางคนขาดความเกรงใจต่อกันและกัน 3. บางคนชอบพูดยุยงให้เพื่อนทะเลาะกัน 4. บางคนชอบพูดให้เพื่อนเสียใจ	1. ต้องการให้เพื่อนทำกิจกรรมร่วมกันสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ 2. ต้องการให้เพื่อนทุกคนมีพฤติกรรมที่อ่อนน้อมและรู้จักให้อภัยต่อกันและกัน